

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2023-01-12 Nr. 4D-2022/2-1246
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė tiria X (toliau citatose ir tekste – Pareiškėjas) skundą „Dėl Šiaulių m. savivaldybės pareigūnų nekompetencijos ir veiksmų pažeidžiančių žmogaus teises.“

2. Skunde, be kita ko, pažymėta:

„Daugiabučio namo <...> [toliau citatose ir tekste – Namas] bendrojo naudojimo objektų valdymo organizavimo, ūkinių ir finansinių reikalų tvarkymo paslaugas, už mokamą finansinį atlygį, teikia ribotos civilinės atsakomybės pelno nesiekiantis juridinis asmuo – A bendrija“ (toliau citatose ir tekste – Bendrija) (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

„Vadovaujantis LR įstatymų ir teisės aktų nuostatomis, nuo 2021-09-23 Bendrijos pirmininko žodžiu ir raštu buvo prašoma suteikti informaciją apie Bendrijos veiklą. Daugiau kaip 12 mėnesių Bendrijos pirmininkė įvairiais pasiteisinimais ir atsikalbinėjimais vengia suteikti juridškai patikimą, išsamią informaciją apie Bendrijos veiklą – mano laišakai siųsti registruotu paštu ignoruojami ir gražinami kaip neradę adresato, o padrikai pateikiami, ne visi man reikalingi dokumentai, yra neaiškios juridinės galios, nežinoma ar tai egzistuojančio dokumento kopija, ar šiaip koks popierėlis, dokumentai nepilnos komplektacijos, be įgalioto asmens parašo.“

„2022-07-14 dienos skundu kreiptasi į Šiaulių miesto savivaldybės administraciją [toliau citatose ir tekste – Savivaldybė] su prašymu imtis priemonių įpareigoti Bendrijos pirmininką atlikti savo pareigas vadovaujantis įstatymų ir teisės aktų reikalavimais, o ne savo asmeninėmis nuostatomis.“

„2022-08-12 dieną gautas Savivaldybės atsakymas, kad reaguodama į skundą, Savivaldybė Bendrijos pirmininką informavo (priminė) apie Bendrijos veiklą reglamentuojančių įstatymų ir teisės aktų reikalavimus, ir paprašė (rekomendavo) suteikti Pareiškėjui prašomas Bendrijos veiklos dokumentų kopijas“, Pareiškėją informavo apie galimybę kreiptis į teismą. Taip pat informavo, kad šiuo metu galiojantys įstatymai nesuteikia Savivaldybei teisės aiškinti įstatymų ar kitų įstatymų nuostatų, ir todėl savo raštu pateikė tik Savivaldybės specialistų nuomonę.“

„Savivaldybei, mano 2022-07-14 dieną pateiktame skunde nėra prašymo Savivaldybei suteikti man teisinę konsultaciją, prašymo aiškinti ar pakomentuoti Bendrijos veiklą reglamentuojančių įstatymų reikalavimus, ar pateikti Savivaldybės specialistų nuomonę.“

„Savivaldybė, vadovaujantis LR įstatymų ir teisės aktų nuostatomis yra Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę atliekanti institucija, kuri nesiėmė jokių priemonių skunde nurodytiems pažeidimams nustatyti ir pašalinti.“

„Savivaldybė pateikdama 2022-08-12 Nr. S-3065 atsakymą į mano 2022-07-14 dienos skundą, pateikė neprašytą Savivaldybės specialistų nuomonę, [...] ignoruodama skunde nurodytas aplinkybes [...], Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę Savivaldybė atliko formaliai.“

3. Pareiškėjas prašo Seimo kontrolierės „įpareigoti Savivaldybę statinių naudojimo, butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę atlikti tinkamai.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Iš kartu su skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. Pareiškėjo 2022-07-14 skunde Savivaldybei pažymėta:

„Bendriją administruoja Bendrijos pirmininkė ir Bendrijos valdyba. Vadovaujantis LR įstatymų ir teisės aktų nuostatomis, nuo 2021-09-23 Bendrijos pirmininkės žodžiu ir raštu buvo prašoma suteikti informaciją apie Bendrijos veiklą.

Jau beveik 10 mėnesių Bendrijos pirmininkė įvairiais pasiteisinimais ir atsikalbinėjimais vengia suteikti juridškai patikimą, išsamią informaciją apie Bendrijos veiklą – laiškai siūsti registruotu paštu ignoruojami ir gražinami kaip neradę adresato, o padrikai pateikiami, ne visi man reikalingi dokumentai, yra neaiškios juridinės galios, nežinoma ar tai egzistuojančio dokumento kopija, ar šiaip koks popierėlis, dokumentai nepilnos komplektacijos, be parašų.

Prašau įpareigoti Bendrijos pirmininkę savo pareigas atlikti tinkamai, vadovaujantis LR įstatymų ir teisės aktų nuostatomis reglamentuojančiomis daugiabučių namų bendrijų veiklą, o ne savo asmenine nuomone.“

4.2. Pareiškėjui pateikta Savivaldybės 2022-08-12 rašto Nr. S-3065, adresuoto Bendrijai, kopija:

„Savivaldybė gavo Namų patalpų bendrasavininko Pareiškėjo skundą (toliau – Skundas), kuriuo informuojama, kad Jūs, kaip Bendrijos pirmininkė, nesuteikiate Pareiškėjui tinkamai parengtų Bendrijos veiklos dokumentų.

Reaguodami į šį Skundą, informuojame (primename), kad informacijos (dokumentų), susijusių su daugiabučio namo savininkų bendrijos veikla, gavimą ir pateikimą daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkams ar bendrijos nariams – reglamentuoja Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (toliau – CK), Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymas [toliau citatose ir tekste – Bendrijų įstatymas], daugiabučio namo savininkų bendrijos įstatatai ir kiti teisės aktai.

Bendrijų įstatymo 21 straipsnio 4 dalies 1 punkte numatyta, kad butų ir kitų patalpų savininkai turi teisę gauti informaciją bendrijos veiklos ir valdymo klausimais; 4 punkte numatyta, kad butų ir kitų patalpų savininkai turi teisę gauti informaciją apie nustatytas įmokas bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektams išlaikyti ir išsaugoti (remontuoti), kaupiamąsias lėšas pastatui atnaujinti, taip pat apie kitas su pastato priežiūra ir naudojimu susijusias įmokas. Bendrijos nariai papildomai turi teisę gauti informaciją bendrijos veiklos ir valdymo klausimais (Bendrijų įstatymo 21 straipsnio 5 dalies 1 punktas).

Bendrijų įstatymo 14 straipsnio 6 dalies 6 punkte nustatyta, kad bendrijos pirmininkas atsako už informacijos pateikimą butų ir kitų patalpų savininkams jų prašymu. Šio straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad visi butų ir kitų patalpų savininkų raštu bendrijos pirmininkui pateikti prašymai, skundai ir kiti dokumentai registruojami ir nagrinėjami bendrijos įstatuose nustatyta tvarka. Bendrijos pirmininkas privalo per 10 darbo dienų nuo buto ar kitų patalpų savininko kreipimosi gavimo dienos suteikti išsamią informaciją apie bendrijos organų sprendimus, bendrijos turta, kaupiamąsias lėšas, įmokas ir kitus privalomus mokėjimus, susijusius su bendrijos veikla.

Tačiau aukščiau minėti įstatymai nenustato, kokia forma namo patalpų savininkui turi būti teikiama prašoma informacija ar bendrijos veiklos dokumentai. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo

praktikoje taip pat nėra spręsta bylų, kuriose būtų išaiškinta, būtent kokia forma turi būti teikiama informacija, kokia forma informacijos teikimas būtų nepriimtinas.

Bendrijos įstatai yra bendrijos steigimo dokumentas, kuriuo bendrija vadovaujasi savo veikloje (Bendrijų įstatymo 11 straipsnio 1 dalis). Taigi, patys daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai, tvirtindami bendrijos įstatus, turi teisę nuspręsti, kokia tvarka bus nagrinėjami namo butų ir kitų patalpų savininkų prašymai, skundai ir kiti dokumentai, kokia forma jiems bus suteikiama informacija ir kokie dokumentai jiems bus pateikiami.

Visgi, jeigu bendrijos įstatuose nėra nustatytos bendrijos pirmininkui pateikiamų prašymų, skundų ir kitų dokumentų registravimo ir nagrinėjimo tvarkos, ši tvarka nustatoma remiantis CK ketvirtosios knygos XIV skyriaus normomis (Bendrijų įstatymo 3 straipsnio 4 dalis). Pagal CK 4.249 straipsnio 3 dalį administratorius (šiuo atveju – Bendrija) privalo leisti naudos gavėjui tikrinti sąskaitas ir kitus finansinės atskaitomybės dokumentus.

Bendrijos įstatų 70 punkto 70.1 papunktyje nurodyta, kad „susirinkimų ir balsavimų raštu protokolai, kiti dokumentai, taip pat visi bendro pobūdžio Bendrijos pranešimai ir skelbimai paskelbiami viešai Bendrijos skelbimo lentose.“

Pažymėtina, kad Bendrijos įstatuose nenumatyta, jog Bendrijos narių ir Bendrijos valdybos narių susirinkimų protokolų, Bendrijos veiklos metinių ataskaitų kopijos turi būti įteikiamos Bendrijos nariams ar patalpų bendrasavininkams jų prašymu.

Juridinio asmens kolegialaus organo (šiuo atveju Bendrijos narių ar Bendrijos valdymo organų narių) susirinkimų protokolų kopijų gavimą reglamentuoja CK 2.90 straipsnis.

Šis straipsnis nurodo, jog juridinio asmens (šiuo atveju Bendrijos) kolegialaus organo posėdžiai (susirinkimai) turi būti protokoluojami. Protokolai turi būti saugomi ne mažiau kaip dešimt metų ir kiekvieno dalyvio ar kito jo valdymo organo nario, dalyvavusio ar turėjusio teisę dalyvauti posėdyje (susirinkime), reikalavimu turi būti išduodama kopija. Juridinis asmuo iš juridinio asmens dalyvio už protokolo kopijos išdavimą turi teisę gauti užmokestį, neviršijantį tokio darbo sąnaudų.

Pažymėtina ir tai, kad Lietuvos Respublikos teismų praktikoje priimtose nutartyse, susijusios su informacijos pateikimu daugiabučių namų patalpų savininkams ar bendrijos nariams, bendrijos pirmininkus įpareigoja per 10 darbų dienų suteikti namo patalpų savininkui ar bendrijos nariui informaciją apie bendrijos organų sprendimus, bendrijos turtą, kaupiamąsias lėšas, įmokas ir kitus privalomus mokėjimus, susijusius su bendrijos veikla bei informaciją apie nustatytas įmokas bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektams išlaikyti ir išsaugoti (remontuoti), kaupiamąsias lėšas pastatui atnaujinti, taip pat apie kitas su pastato priežiūra ir naudojimu susijusias įmokas; susipažinti su bendrijos narių sąrašu ir gauti bendrijos organų narių kontaktinius duomenis. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija civilinėje byloje E2A-1439-619/2018 pažymėjo, jog įpareigojimas bendrijos pirmininkui suteikti informaciją namo butų savininkui apima teisę daryti jos (informacijos) kopijas, vadovaujantis bendrijos įstatuose ar kituose bendrijos dokumentuose nustatyta kopijų darymo tvarka.

Atsižvelgiant į aukščiau minėtą, Bendrijos pirmininkės prašome (rekomenduojame) suteikti Pareiškėjui prašomų Bendrijos veiklos dokumentų kopijas. Pažymime, kad vadovaujantis Bendrijų įstatymo 11 straipsnio 11 dalimi, bendrijos narių susirinkimai turi būti pasirašyti („Visuotinio susirinkimo protokolas turi būti parengtas ir pasirašytas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo susirinkimo dienos“).

Pareiškėją informuojame, kad prašomos informacijos (dokumentų) nesuteikimas gali būti skundžiamas teismui CK 2.82 straipsnyje nustatyta tvarka. Bendrijų įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai turi teisę apskusti bendrijos valdymo organų, visuotinio susirinkimo (šiuo atveju Bendrijos pirmininkės) ir kitus butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų sprendimus CK 2.82 straipsnyje nustatyta tvarka. CK 2.82 straipsnio 4 dalyje tokiems ieškiniams nustatomas trijų mėnesių ieškinio senaties terminas.

Taip pat informuojame, kad šiuo metu galiojantys įstatymai nesuteikia Savivaldybei teisės aiškinti įstatymų ar kitų įstatymų nuostatų, todėl šiuo raštu pateikta tik Savivaldybės specialistų nuomonė [...].“

5. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybę prašydama motyvuotai paaiškinti: Pareiškėjo Seimo kontrolieriui nurodytas aplinkybes dėl Savivaldybės veiksmų, gavus Skundą (pažymos 2 punktas), kodėl Pareiškėjui nebuvo pateiktas atsakymas į jo Skundą, o pateikta tik rašto Bendrijai kopija; ar šiuo atveju nustatyta tvarka Skundas buvo įvertintas ir per 20 darbo dienų nuo jo gavimo priimtas sprendimas pradėti ar nepradėti neplaninį patikrinimą ir apie priimtą sprendimą raštu informuotas Pareiškėjas, jeigu sprendimas buvo priimtas ir buvo raštu informuotas Pareiškėjas – pateikti tai patvirtinančių dokumentų kopijas, jeigu ne – nurodyti motyvuotas priežastis; dėl kokių priežasčių nustatyta tvarka galimai nebuvo atliktas neplaninis patikrinimas pagal Skundo turinį ir kokiomis konkrečiomis teisės akto nuostatomis buvo vadovautasi nepradedant neplaninio patikrinimo pagal Skundo turinį; nustatyta tvarka atlikti neplaninį Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimą pagal Skundo turinį (patikrinti Skunde nurodytas aplinkybes), pateikti rekomendacijas valdytojo veiklos patikrinimo akte, informuoti Pareiškėją apie neplaninio patikrinimo rezultatus, pateikti Seimo kontrolieriui valdytojo veiklos patikrinimo akto bei atsakymo Pareiškėjui kopijas ir kt.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

6. Remiantis Savivaldybės Seimo kontrolieriui pateikta informacija, dokumentais, nustatyta:

6.1. „2022-07-15 Savivaldybėje gautas Pareiškėjo 2022-07-14 skundas – prašymas (Sav. registracija: 2022-07-15 Nr. G-5801) (toliau – Skundas). [...]. Atsižvelgiant į Pareiškėjo prašymą („įpareigoti Bendrijos pirmininkę ...“), nutarta Savivaldybės raštu kreiptis į Bendrijos pirmininkę dėl informacijos suteikimo Pareiškėjui, rašto kopiją pateikti Pareiškėjui [...]. Minėtu raštu taip pat informavome Pareiškėją apie daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų teisę apskusti daugiabučio namo savininkų bendrijos valdymo organų sprendimus bei Savivaldybės atsakymą.“

6.2. „Skundas įvertintas per 20 darbo dienų nuo jo gavimo dienos (Skundas gautas 2022-07-15, atsakyta 2022-08-12 raštu Nr. S-3065). Skundu pateikta informacija („bendrijos pirmininkė įvairiais pasiteisinimais ir atkalbinėjimais vengia suteikti juridškai patikimą, išsamią informaciją apie Bendrijos veiklą) ir pridėti Bendrijos veiklos dokumentai (Skundo priedai), nurodo, kad Bendrijos pirmininkė neatsisakė Pareiškėjui pateikti prašomų Bendrijos veiklos dokumentų ir juos teikė (teikė be parašų). Atsižvelgiant į minėtą aplinkybę ir Pareiškėjo prašymą („įpareigoti Bendrijos pirmininkę ...“) bei Bendrijų įstatymo 27 str. 1 dalyje nurodytą nuostatą („savivaldybių vykdomosios institucijos teikia teisinę ir organizacinę pagalbą daugiabučių namų ir kitos paskirties pastatų savininkams steigiant bendrijas, organizuoja ir teikia nemokamas konsultacijas bendrijų steigimo ir veiklos, bendrijų reorganizavimo ir likvidavimo klausimais“), –klausimas dėl Bendrijos veiklos neplanuoto patikrinimo svarstomas nebuvo, priimtas sprendimas konsultuoti (raštiškai, telefonu) Bendrijos pirmininkę dėl informacijos suteikimo (teikimo) Namų patalpų savininkams jų prašymu.

Pažymėsime, kad Savivaldybės Turto valdymo skyriaus specialistai ne kartą telefonu bendravo su Bendrijos pirmininke, teikė konsultacijas dėl Pareiškėjui teiktinos (teikiamos) informacijos apie Bendrijos veiklą. Pagal Bendrijos pirmininkės žodinę informaciją, Bendrija teikė Pareiškėjui jo prašomą informaciją ir dokumentus (įdedant į Pareiškėjo pašto dėžutę).“

6.3. „š. m. lapkričio mėnesį Savivaldybė inicijavo Bendrijos veiklos neplanuotą patikrinimą (pridedama Savivaldybės 2022-11-14 rašto Nr. S-4196 kopija). Apie priimtą sprendimą Pareiškėjas informuotas Savivaldybės 2022-11-17 raštu Nr. SG-1223 (rašto kopija pridedama).

Savivaldybės rašte Nr. S-4196 be kita ko pažymėta: „Informuojame, kad 2022 m. gruodžio mėnesį numatoma atlikti Bendrijos veiklos neplanuotą patikrinimą (pagal Namų bendrasavininko pateiktą informaciją dėl galimai netinkamos Bendrijos veiklos). [...]. Prašome iki š. m. gruodžio 1

dienos pateikti Bendrijos veiklos dokumentus ar jų kopijas: 1. 2021-2022 metais gautus Namų patalpų savininkų skundus ar paklausimus, ir atsakymus į juos; 2. Informaciją apie gaunamų Namų patalpų savininkų skundų ar paklausimų, ir atsakymų į juos, registracijos tvarką Bendrijoje (registracijos žurnalą ar knygą).“

7. Iš Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2021-01-07 raštu Nr.(14)-D8(E)-110 Seimo kontrolierei pateiktos paaiškinimų nustatyta:

7.1. „Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 42 punkte iš esmės nustatyta, kad valdytojų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles yra savivaldybių savarankiškoji (Konstitucijos ir įstatymų nustatyta (priskirta)) funkcija. Šios nuostatos, be kita ko, reiškia, kad valdytojų veiklos kontrolę atlieka savivaldybių vykdomosios institucijos. [...]. Neplaninių valdytojo veiklos patikrinimų tikslas – įvertinti faktus ar aplinkybes, dėl kurių buvo inicijuotas neplaninis patikrinimas, ir užkirsti kelią naujiems teisės aktų nuostatų pažeidimams atsirasti [...]. Neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas savivaldybės vykdomajai institucijai gavus patalpų savininko skundą ar kilus pagrįstiems įtarimams dėl valdytojo veiksmų ar neveikimo, kurie gali prieštarauti teisės aktų, reguliuojančių jo veiklą, nuostatoms, taip pat siekiant patikrinti, ar buvo pašalinti ankstesnio valdytojo veiklos patikrinimo metu nustatyti trūkumai [...]. Šios nuostatos iš esmės reiškia, kad savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi patalpų savininko skundą dėl galimai valdytojo veiksmų (neveikimo), prieštaraujančių teisės aktų nuostatoms, paprastai privalo pradėti neplaninį valdytojo veiklos patikrinimą ir ištirti skundžiamas aplinkybes.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

8. Įstatymai

8.1. *Vietos savivaldos įstatymo* (toliau – VSI):

6 straipsnio 1 dalis – viena iš savarankiškoji savivaldybės funkcijų yra: „42) butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų [...] veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles“;

4 straipsnis – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 6) savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus; [...] 10) veiklos skaidrumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma; [...]“

8.2. *Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo* (toliau – Bendrijų įstatymas):

9 straipsnis – „2. Bendrijos valdymo organai yra valdyba ir (arba) bendrijos pirmininkas. [...]“;

14 straipsnis – „6. Bendrijos pirmininkas atsako už: [...] 6) informacijos pateikimą butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkams jų prašymu; [...]“

8.3. *Viešojo administravimo įstatymo* (toliau – VAĮ) *3 straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami šiais principais: [...] 4) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...] 5) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos

turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

9. Kiti teisės aktai

9.1. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintų Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių* (toliau – Prašymų nagrinėjimo taisyklės):

35 punktas – „Prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją.“

45 punktas – „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: 45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka. 45.4. į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma.“

9.2. *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 patvirtintų Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinių taisyklių* (toliau – Priežiūros ir kontrolės taisyklės):

13 punktas – „Planinis patikrinimas užbaigiamas Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo akto (toliau – aktas) surašymu, kurio forma pateikta Taisyklių priede. Akte nurodomi valdytojo pateikti dokumentai, trūkumai, kuriuos valdytojas nedelsdamas pašalina, aprašoma valdytojo veikla, jos įvertinimas, rekomendacijos, informuojama apie pradėtą administracinio nusižengimo teiseną dėl patikrinimo metu nustatytą valdytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų. [...]“;

15 punktas – „Neplaninio valdytojo veiklos patikrinimo (toliau – neplaninis patikrinimas) tikslas – įvertinti faktus ar aplinkybes, dėl kurių buvo inicijuotas neplaninis patikrinimas, ir užkirsti kelią naujiems teisės aktų nuostatų pažeidimams atsirasti“;

16 punktas – „Neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas Savivaldybės administracijai gavus patalpų savininko skundą ar kilus pagrįstiems įtarimams dėl valdytojo veiksmų ar neveikimo, kurie gali prieštarauti teisės aktų, reguliuojančių jo veiklą, nuostatoms, taip pat siekiant patikrinti, ar buvo pašalinti ankstesnio valdytojo veiklos patikrinimo metu nustatyti trūkumai. Neplaninis patikrinimas pradedamas Savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens motyvuotu sprendimu“;

17 punktas – „Savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi patalpų savininko skundą, jį įvertina ir per 20 darbo dienų nuo jo gavimo priima sprendimą pradėti ar nepradėti neplaninį patikrinimą ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja skundą pateikusį asmenį. [...]“;

19 punktas – „Savivaldybės vykdomoji institucija gali priimti sprendimą nepradėti neplaninio patikrinimo, jei pagal skunde nurodytas aplinkybes ir turimą informaciją ir duomenis yra aišku, kad galimas teisės aktų reikalavimų nesilaikymas ir (arba) netinkamas pareigų vykdymas yra mažareikšmis, t. y. remiantis teisingumo ir protingumo principais pažeidimas vertintinas kaip formalus ir (ar) nereikšmingas, nėra kartotinis ir neturėjo reikšmingos įtakos patalpų savininkų teisėms ir teisėtiems interesams. Neplaninis patikrinimas nepradedamas, jeigu skunde nurodytos aplinkybės nėra susijusios su bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos priežiūra ir kontrole.“;

21 punktas – „Neplaninio patikrinimo trukmė – ne ilgiau kaip 3 mėnesiai. Kontrolieriaus motyvuotu prašymu, šis terminas savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu gali būti

pratęstas, bet ne ilgiau kaip 1 mėnesį. Į neplaninio patikrinimo laiką neįskaičiuojamas laikotarpis, per kurį valdytojas vėlavo pateikti paaiškinimus ir prašomus pateikti dokumentus.“;

25 punktas – „Atlikus neplaninį patikrinimą taikomi Taisyklių 13 ir 14 punktai.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

10. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika – 2014-05-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014 – „[...] viešojo administravimo subjektas, bet kokiu būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyta būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAI, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...]“;

Tyrimo išvados

11. Apibendrinus Pareiškėjo skunde Seimo kontrolierei nurodytas aplinkybes konstatuotina, kad jis skundžiasi Savivaldybės pareigūnų neveikimu nagrinėjant jo Skundą, Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūros ir kontrolės nevykdymu (pažymos 2 punktas).

12. Vadovaujantis / remiantis:

12.1. VSĮ (pažymos 8.1 papunktis), Bendrijų įstatymu (pažymos 8.2 papunktis), Priežiūros ir kontrolės taisyklėmis (pažymos 9.2 papunktis):

12.1.1. Savivaldybė privalo vykdyti Bendrijos valdymo organų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūrą ir kontrolę pagal Priežiūros ir kontrolės taisykles, t. y. vykdyti Bendrijos pirmininkės veiklos patikrinimus nustatyta tvarka;

12.1.2. Savivaldybė, gavusi Prašymą, turėjo jį įvertinti ir per 20 darbo dienų nuo jo gavimo priimti motyvuotą sprendimą pradėti neplaninį Bendrijos pirmininkės veiklos nagrinėjant Pareiškėjo prašymus pateikti informaciją patikrinimą arba jo nepradėti, ir apie priimtą sprendimą raštu informuoti Pareiškėją;

12.1.3. Savivaldybė, gavusi patalpų savininko skundą dėl galimai valdytojo veiksmų (neveikimo), prieštaraujančių teisės aktų nuostatoms, paprastai privalo pradėti neplaninį valdytojo veiklos patikrinimą ir ištirti skundžiamas aplinkybes.

12.2. VSĮ (pažymos 8.1 papunktis), VAI (pažymos 8.3 papunktis), Prašymų nagrinėjimo taisyklėmis (pažymos 9.1 papunktis) ir atsižvelgiant į teismų praktiką (10 punktas):

12.2.1. Savivaldybė savo veikloje privalo vykdyti pagrindinių vietos savivaldos principų reikalavimus, t. y. Savivaldybės veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, būti aiškūs ir suprantami savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma;

12.2.2. Savivaldybė, gavusi Skundą, turėjo jį išnagrinėti pagal jo turinį, patikrinti jame nurodytas aplinkybes bei laikytis išsamumo principo reikalavimų, t. y. į Skundą turėjo atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydama visas jo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindama jo turinį.

13. Akcentuotina tai, kad, kaip pažymėta pirmiau, Seimo kontrolierė, šio tyrimo pradžioje susipažinusi su Pareiškėjo kartu su Skundu pateiktais dokumentais, sudarė sąlygas Savivaldybei pašalinti galimus jos veiklos trūkumus bei Pareiškėjo teisės į gerą viešąjį administravimą pažeidimus, t. y. kreipėsi į Savivaldybę tarpininkaudama ir prašydama imtis priemonių patikrinti visas Skunde nurodytas aplinkybes, atlikti Bendrijos pirmininkės veiklos patikrinimą nustatyta tvarka (pažymos 5 punktas).

14. Apibendrinus šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–7 punktai), konstatuotina, kad nagrinėjamu atveju Savivaldybės pareigūnai:

14.1. nepagrįstai nepatikrino Skunde nurodytų aplinkybių, nepateikė Pareiškėjui išsamumo principo reikalavimus atitinkančio atsakymo (rašto, kuriuo konsultuojama Bendrija, kopijos pateikimas Pareiškėjui nelaikytinas Skundo išnagrinėjimu ir tinkamo atsakymo Pareiškėjui pateikimu) (pažymos 6.1 ir 6.2 papunkčiai);

14.2. šio tyrimo metu atsižvelgė į Seimo kontrolierės tarpininkavimo prašymą ir ėmėsi priemonių, kad būtų nustatyta tvarka išnagrinėtas Skundas, t. y. ėmėsi tinkamų Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūros ir kontrolės priemonių – pradėjo neplaninį Bendrijos veiklos patikrinimą pagal Skundo turinį ir apie tai informavo Pareiškėją (pažymos 6.3 papunktis).

15. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi, skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, todėl, atsižvelgus į pažymos 14.2 papunkčio išvadas, konstatuotina, kad Pareiškėjo skundo tyrimas nutrauktinas (kartu Savivaldybės administracijos direktoriui teikiant rekomendaciją).

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

16. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, nusprendžia Pareiškėjo skundo dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJA

17. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė *Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriui* rekomenduoja informuoti Pareiškėją ir Seimo kontrolierę apie pradėto Bendrijos valdymo organų neplaninio patikrinimo rezultatus (Seimo kontrolierei pateikiant valdytojo veiklos patikrinimo akto kopiją).

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus prašom pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijų gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė